

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Otakara Pochmona a soudců JUDr. Ivy Hrdinové a Mgr. Tomáše Zubka v právní věci žalobce **Jaroslava J.**, narozeného xxx, bytem xxx, zastoupeného Mgr. Jakubem Keresteši, advokátem se sídlem Brno, Vídeňská 546/55, proti žalované **Základní umělecké škole, Ostrava - Moravská Ostrava, Sokolská třída 15, příspěvková organizace**, IČ 61989207, se sídlem Ostrava-Moravská Ostrava, Sokolská třída 1179/15, zastoupené JUDr. Alešem Nytrou, advokátem se sídlem Ostrava-Moravská Ostrava, Přívozska 703/10, o **84.024,- Kč s příslušenstvím**, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Ostravě č.j. 83 C 28/2017-48 ze dne 10.4.2017,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu prvního stupně se v odstavci I. výroku **potvrzuje**.

II. Rozsudek soudu prvního stupně se v odstavci II. výroku **mění** takto:

Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně částku 17.424 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, k rukám JUDr. Aleše Nytry, advokáta se sídlem v Ostravě-Moravské Ostravě, Přívozska 703/10.

III. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 11.616 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, k rukám JUDr. Aleše Nytry, advokáta se sídlem v Ostravě-Moravské Ostravě, Přívozská 703/10.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem okresní soud v odstavci I. výroku zamítl žalobu o zaplacení částky 84.024 Kč spolu s úroky z prodlení ve výši 5.165 Kč a s úroky z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 84.024 Kč za dobu od 1.8.2015 do zaplacení a podle úspěchu ve věci rozhodl o nákladech řízení tak, že žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení částku 34.993 Kč.

Žalobce se domáhal po žalované zaplacení částky 84.024 Kč s příslušenstvím s tím, že s žalovanou dne 30.8.2013 uzavřel dohodu o pracovní činnosti, ve které se co by zaměstnanec zavázal vykonávat pro žalovanou výukovou činnost. Dohoda byla uzavřena na dobu určitou od 2.9.2013 do 30.6.2014 na 7 hodin týdně (správně 6) za odměnu ve výši 150 Kč za hodinu. Dne 29.8.2014 byla mezi účastníky uzavřena dohoda o pracovní činnosti s obdobným obsahem na dobu od 1.9.2014 do 30.6.2015. Žalobce považuje svoji mzdu za nepřiměřeně nízkou v porovnání s „kmenovými“ zaměstnanci žalované, jejichž průměrná hodinová mzda v roce 2013 činila 299 Kč (rozdíl tak činí 149 Kč na hodinové mzdě) a za rok 2014 a 2015 činila hodinová mzda 313 Kč (rozdíl tak činí 163 Kč na hodinové mzdě). Žalobce provedl přepočtení hodinové mzdy podle odučených hodin a za vypočtené období mu tak měla náležet mzda o 84.024 Kč vyšší. S poukazem na povinnost zaměstnavatele zajistit rovné zacházení se zaměstnanci a platit jim za stejnou práci stejnou mzdu se domáhal zaplacení shora uvedené částky.

Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby, když potvrdila existenci žalobcem tvrzených dohod o pracovní činnosti, jakož i jejich obsah, a dodala, že žalobce měl v minulosti uzavřenou pracovní smlouvu s žalovanou a poté, kdy odešel do důchodu, vypomáhal od září 2008 do června 2015 s výukou právě na základě dohod o pracovní činnosti. Žalobcův nárok považuje žalovaná za zcela nedůvodný a poukázala na to, že nelze srovnávat zaměstnance na tzv. plný pracovní úvazek a zaměstnance pracujícího na dohodu o pracovní činnosti, přičemž rozdíl spočívá především ve výkonu tzv. nepřímé pedagogické činnosti (příprava učebních pomůcek, příprava koncertů, vypracování projektů, účast na akcích školy), kterou zaměstnanci pracující na dohodu o pracovní činnosti vykonávat nemusejí. Poukázala na nesprávnost výpočtu žalobce, který vycházel z počtu 21 přímých vyučovacích hodin vyučovaných pracovníky na plný pracovní úvazek, což ale platí pouze pro výuku kolektivních předmětů, zatímco žalobce byl učitelem individuální výuky, pro kterou je stanoveno 23 přímých vyučovacích hodin. Navíc žalobce nemohl být zařazen do 12. platové třídy, protože se nepodílel na tvorbě, inovaci a aktualizaci školního vzdělávacího programu, což je pro zařazení do 12. platové třídy podmínkou.

Okresní soud provedl důkaz dohodou o pracovní činnosti ze dne 30.8.2013, ze které zjistil, že žalobce se dohodl s žalovanou na výkonu práce pro žalovanou,

konkrétně výuky hry na kytaru a housle v Ostravě v rozsahu 6 hodin týdně včetně přípravy. Dohoda byla uzavřena na dobu určitou od 20.9.2013 do 30.6.2014 s výší odměny 150 Kč na hodinu s tím, že v případě výpomoci při organizačním zajišťování akcí může být žalobci vyplacena odměna. V podrobnostech byla pracovní náplň a povinnosti žalobce vymezena v článku 1. smlouvy tak, že součástí povinností žalobce bylo jednat jménem školy s rodiči ve věcech týkajících se jejich dětí, provádět výchovně vzdělávací činnost zaměřenou na získávání vědomostí a dovedností a rozvíjení talentu žáků podle učebních dokumentů a dalších metodologických doporučení z oblasti základního uměleckého vzdělávání, dodržovat pracovněprávní normy a směrnice stanovené pro školu, provádět dohled nad žáky podle plánu, dbát na bezpečnost žáků při všech činnostech organizovaných školou, být přítomen na pracovišti nejpozději 15 minut před začátkem vyučování, odcházet ze třídy jako poslední a překontrolovat, zda jsou zavřena okna, vypnuta světla, elektrické či jiné spotřebiče, a dále žalobce zodpovídá za celkové plnění výchovně vzdělávacích úkolů v přidělených třídách, především za úroveň dosahovaných výsledků, za správnost, úplnost a řádné vedení dokumentace k pracovní a pedagogické činnosti ve stanovené lhůtě, za přesnou evidenci přidělených žáků včetně placení školného. Další dohoda o pracovní činnosti byla uzavřena na dobu určitou od 1.9.2014 do 30.6.2015 a obsah smlouvy čteně pracovní náplně byl prakticky shodný s obsahem předcházející dohody o pracovní činnosti, s výjimkou týdenní pracovní doby, která byla sjednána na 7 hodin týdně včetně přípravy.

Účastníci učinili nesporným rozsah výuky a z pracovní náplně pedagogických pracovníků Jiřího V. a Olgy Č. soud zjistil, že se jejich pracovní náplň zčásti kryje s pracovní náplní žalobce, dále pak k pracovní náplni těchto zaměstnanců patří akce školy, náборы nových žáků, plánované a neplánované porady, soutěže, jiné kulturní a propagační pořady organizované školou, péče o sbírky, učebny, kabinety na základě pověření ředitele. Další důkazy okresní soud neprováděl, protože dle názoru soudu nebylo potřebné znát faktický výkon pracovních činností navržených svědků, případně ani hodnotit kvalitu výuky žalobcem, a dospěl k závěru, že žaloba je zcela nedůvodná.

Pokud jde o právní hodnocení, dle názoru soudu prvního stupně odměna z dohody o pracovní činnosti a z dohody o provedení práce je zákoníkem práce koncipována jako specifická forma odměňování závislé práce, pro kterou platí zákonná ustanovení, a to § 77 odst. 2 písm. h), § 109 odst. 5 zákoníku práce, § 138 a § 110 odst. 1 zákoníku práce. Z výše uvedeného plyne, že na rozdíl od právní úpravy mzdy (platu) jsou podmínky pro sjednávání výše odměn z dohod o pracovní činnosti mnohem méně regulovány a smluvní volnost je omezena v zásadě pouze korektivem minimální mzdy (jejíž porušení namítáno nebylo a ani nevyplývá z obsahu provedených důkazů) a také zásadou rovného zacházení. Právě zásady rovného zacházení se všemi zaměstnanci se žalobce v tomto řízení domáhá, a to tím, že porovnává výši své odměny s výši platu jiných zaměstnanců žalované vykonávajících práci v pracovním poměru na základě uzavřené pracovní smlouvy. Přestože podle názoru soudu nelze a priori vyloučit aplikaci § 110 zákoníku práce při porovnávání odměn a platů u prací konaných na základě pracovní smlouvy a dohody o pracovní činnosti, představují podle přesvědčení soudu rozdíly mezi oběma druhy pracovních vztahů podstatnou okolnost, kterou je třeba při posuzování potencionálního porušení § 110 zákoníku práce brát na zřetel. Zákoník práce v § 110 garantuje stejnou mzdu (plat, odměnu z dohody) toliko za stejnou

práci, resp. práci stejné hodnoty, kterou se rozumí práce stejné nebo srovnatelné složitosti, odpovědnosti a namáhavosti, která se koná ve stejných nebo srovnatelných pracovních podmínkách, při stejné nebo srovnatelné pracovní výkonnosti a výsledcích práce (podrobně srov. § 110 odst. 2 až 5). Není-li práce konaná různými zaměstnanci shodná ve všech srovnávacích hlediscích stanovených v § 110 odst. 2 až 5 zákoníku práce, není porušením zásady rovného zacházení, pokud jsou rozdíly v obsahu pracovních vztahů zohledněny rozdílnou výší mzdy (odměny). Na základě provedeného dokazování soud vzal za prokázáno, že zaměstnanci žalované v pracovním poměru mají mnohem širší pracovní náplň, zejména pokud jde o práce související s přímou pedagogickou činností (akce školy, náборы nových žáků, plánované a neplánované porady, soutěže, jiné kulturní a propagační porady organizované školou, péče o sbírky, učebny, kabinety na základě pověření ředitele) a jejich pracovní náplň tak nelze považovat za srovnatelnou s pracovní náplní žalobce ve smyslu § 110 zákoníku práce, proto nelze výši odměny žalobce poměřovat a porovnávat s výší platu ostatních zaměstnanců zaměstnaných na tzv. plný pracovní úvazek a dovozovat z toho povinnost stejného odměňování. Proto byla žaloba zamítnuta, a pokud snad žalobce v závěrečném návrhu poukazyval na skutečnost, že nedostal zapláceno za tzv. „nepřímé vyučovací hodiny“, jedná se o jiný nárok, než který uplatnil v žalobě, a tento nebyl předmětem řízení.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud prvního stupně podle § 142 odst. 1 o.s.ř. a úspěšné žalované přiznal náklady řízení, a to odměnu advokáta za 5 úkonů právní pomoci (převzetí zastoupení včetně přípravy a první porady, vyjádření k žalobě, další dvě doložené porady přesahující jednu hodinu a účast u jednání) s tím, že u prvního úkonu činí tarifní hodnota 278.008 Kč (žalovaná doložila, že při převzetí zastoupení činila výše žalobcem požadovaného plnění právě tuto částku a této částce odpovídá tarifní hodnota a z toho plynoucí odměna advokáta 9.420 Kč za tento úkon), za další úkony pak činí odměna 4.500 Kč za jeden úkon. Dále byly přiznány režijní paušály 5x 300 Kč a DPH.

Okresní soud nepřiznal žalované právo na náhradu nákladů za vyjádření k předžalobní výzvě, když se nejedná o žádný z úkonů právní služby, na který by dopadal § 11 odst. 1 a 2 advokátního tarifu, ani o úkon svou povahou nebo účelem blížký některému z úkonů uvedených v § 11 odst. 1 a 2.

Proti rozsudku soudu prvního stupně podal odvolání žalobce a domáhal se, aby odvolací soud zrušil rozsudek soudu prvního stupně a vrátil jej soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Žalobce odvolání odůvodnil tím, že byl zamítnutím dalších důkazů na svých právech zkrácen. Vytýkal soudu prvního stupně, že věc nesprávně právně posoudil, když nedostatečně reflektoval právní úpravu pro danou věc nezbytnou, a to konkrétně zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a nařízení vlády 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků. Z dokazování vyplynulo, že žalobce vykonával v rámci dohody o pracovní činnosti toliko přímou pedagogickou činnost, a tedy činnost obecně uznávanou jako složitější část náplně pedagogických pracovníků. Z výše uvedených předpisů jednoznačně vyplývá nejvyšší možný počet hodin přímé vyučovací povinnosti pedagoga, přičemž zbývající hodiny až do plného týdenního pracovního úvazku jsou hodiny nepřímé vyučovací

činnosti, ovšem žalobce tyto v náplni práce neměl. Výkon přímé vyučovací činnosti je nutné porovnávat toliko s výkonem přímé vyučovací činnosti jiného zaměstnance a nikoli s celou jeho pracovní náplní. Pokud by tak soud učinil, musel by dospět k závěru, že žalobce nebyl ohodnocen stejně jako ostatní zaměstnanci žalované. Pokud žalobce vykonával toliko přímou pedagogickou činnost a žádnou nepřímou pedagogickou činnost, musí být jeho hodinová mzda srovnána s hodinovou mzdou ostatních zaměstnanců tak, jako by i oni vykonávali toliko přímou pedagogickou činnost.

Žalobce nesouhlasil s rozhodnutím soudu o nákladech řízení s tím, že nemůže považovat všechny vyúčtované úkony žalované za řádné. Vzhledem ke skutečnosti, že případ není nikterak složitý, nevidí žalobce důvod pro dvě porady nad rámec standardu, přičemž každá z těchto porad měla přesáhnout dvě hodiny. Žalobce rovněž nemůže souhlasit s účtováním převzetí právního zastoupení v tarifní hodnotě 278.008 Kč, když tato tarifní hodnota byla uvedena ve výzvě k úhradě a nebyla již předmětem řízení samotného. Náklad na převzetí právního zastoupení tak měl být jednoznačně vypočten z tarifní hodnoty samotného sporu.

Žalovaná ve vyjádření k podanému odvolání navrhovala potvrzení rozsudku soudu prvního stupně a na náhradě nákladů řízení se domáhala částky 46.754 Kč. Uvedla, že není pravdou, že by žalobce vykonával toliko přímou pedagogickou činnost, když vykonával také nepřímou pedagogickou činnost (na jednu hodinu v délce 60 minut připadalo 15 minut nepřímé pedagogické činnosti a 45 minut přímé pedagogické činnosti, tedy na jednu vyučovací hodinu v délce 45 minut připadalo 15 minut přípravy). Rozdíl mezi žalobcem a ostatními zaměstnanci pracujícími na pracovní smlouvu však spočíval především v tom, že žalobce nevykonával nepřímou pedagogickou činnost v takovém rozsahu, jako zaměstnanci pracující na pracovní smlouvu, kteří museli oproti žalobci provádět zejména přípravu učebních pomůcek a další činnosti, jak výše uvedeno. Neodpovídá realitě názor žalobce, že nepřímá pedagogická činnost je daleko méně náročná než přímá pedagogická činnost.

K odvolacím námitkám ohledně výše nákladů řízení žalovaná uvedla, že má za to, že soud prvního stupně rozhodl správně, pokud přiznal úkon právní služby z tarifní hodnoty ve výši 278.008 Kč, když dle jejího názoru vyjádření k předžalobní výzvě lze postavit na roveň k předžalobní výzvě, která za úkon právní služby považována je. V případě rozporování účelnosti dvou porad po podání žaloby žalovaná podotkla, že první porada byla konána po podání žaloby a právo klienta na poradu po podání žaloby v žádném případě nelze upřít. Porada ze dne 6.4.2017 byla rovněž účelná, neboť byla konána jako porada před prvním jednáním soudu, když bylo nutno projednat zejména procesní postupy soudu, koncentraci řízení, dohodnout strategii vystupování u soudního jednání a v neposlední řadě také zopakovat si argumentaci a zvážit případné doložení dalších důkazů.

Krajský soud jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o.s.ř.) po zjištění, že odvolání žalobce proti rozsudku soudu prvního stupně bylo podáno ve lhůtě uvedené v § 204 odst. 1 o.s.ř., přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení jemu předcházející se zřetelem k ustanovení § 206 odst. 2 a § 212 o.s.ř., a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné. Soud prvního stupně řádně zjistil skutkový stav věci

a odvolací soud se rovněž ztotožňuje s jeho právními závěry, na které pro stručnost odvolací soud odkazuje.

Odvolací soud nesouhlasí s odvolací námitkou žalobce, že soud prvního stupně nedostatečně reflektoval právní úpravu pro danou věc nezbytnou, když tato námitka je pouze obecná a z titulu právní úpravy nevyvozuje žádné závěry. Podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, konkrétně ustanovení § 22a odst. 1 pedagogičtí pracovníci vykonávají v pracovní době přímou pedagogickou činnost a práce související s přímou pedagogickou činností. Citované nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko – psychologické činnosti pedagogických pracovníků stanoví rozsah týdenní přímé pedagogické činnosti u různých pedagogů.

Podle názoru odvolacího soudu z žádného z těchto předpisů nelze dospět k závěru, že v dohodě o pracovní činnosti, kterou si žalobce s žalovanou sjednal, musela být stanovena vedle týdenní přímé pedagogické činnosti v rozsahu 6 hodin také stanovena a honorována nepřímá pedagogická činnost. Navíc, jak správně poukazuje žalovaná, žalobce tuto tzv. nepřímou pedagogickou činnost měl zahrnutou v dohodách o pracovní činnosti v rozsahu 15 minut. Názor žalobce, že jeho hodinová mzda musí být srovnatelná s hodinovou mzdou ostatních zaměstnanců tak, jako by i oni vykonávali toliko přímou pedagogickou činnost, obstát nemůže. Nezbyvá, než poukázat na závěry soudu prvního stupně, které považuje odvolací soud za správné, a to že podmínky pro sjednávání výše odměny z dohod o pracovní činnosti jsou mnohem méně regulovány a smluvní volnost je omezena v zásadě pouze korektivem minimální mzdy. Odvolací soud má za to, že nelze srovnávat mzdu pedagogického pracovníka vykonávajícího týdně 7 x 45 minut přímé pedagogické činnosti a 7 x 15 minut nepřímé pedagogické činnosti se zaměstnancem, který vykonává činnost na základě pracovní smlouvy a v rozsahu 40 hodin týdně. Žalobci nemohla být přiznána případná odměna za tzv. nepřímé vyučovací hodiny, neboť žalobce netvrdil, že by tyto nepřímé vyučovací hodiny odpracoval, kdy se tak stalo a že by za tyto nepřímé vyučovací hodiny požadoval odměnu. Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný v souladu s ustanovením § 219 o.s.ř. potvrdil.

Odvolací soud však shledal důvodnou odvolací námitku žalobce týkající se přiznání nákladů řízení. Především je nutno poukázat na ustanovení § 142 odst. 1 o.s.ř., podle něhož účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Je nepochybné, že odměna za zastupování advokátem je sama o sobě vždy nákladem potřebným k účelnému uplatňování nebo bránění práva. V případech, v nichž se odměna stanoví podle právního předpisu o mimosmluvní odměně, nemusí být vždy jednotlivě úkony právní služby účelně vynaložených k uplatňování nebo bránění práva. Tak tomu bylo dle názoru odvolacího soudu v daném případě, a to pokud soud prvního stupně přiznal žalované odměnu za další dvě doložené porady přesahující jednu hodinu. Odvolací soud poukazuje zejména na tu skutečnost, že v této věci se konalo toliko jedno jediné jednání a účastníci se ve věci vyjádřili. Nelze tedy za účelně vynaložené náklady považovat poradu trvající déle jak jednu hodinu po podání žaloby a před prvním jednáním. Nikdo nezpochybňuje právo klienta na poradu po podání žaloby, případně před jednáním, ovšem vzhledem ke složitosti tohoto sporu nelze za účelně

vynaložené považovat, pokud porada trvá déle jak jednu hodinu. Odvolací soud se ztotožňuje s názorem soudu prvního stupně, pokud nepřiznal žalované právo na náhradu za vyjádření k předžalobní výzvě a v tomto směru odkazuje na podrobné odůvodnění soudu prvního stupně. Důvodná je rovněž odvolací námitka žalobce, pokud byla žalované přiznána odměna za úkon převzetí věci dle tarifní hodnoty 278.008 Kč. Jak již bylo uvedeno v citovaném ustanovení § 142 o.s.ř., hradí se náklady účastníkovi, který měl úspěch ve věci, to znamená v soudním sporu, a obdobná formulace je uvedena v § 6 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění, kdy výše mimosmluvní odměny se stanoví podle sazby mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby a podle počtu úkonů právní služby, které advokát ve věci vykonal, tedy opět v soudním sporu a nikoliv před soudním sporem.

Odvolací soud z těchto důvodů změnil rozsudek soudu prvního stupně v odstavci II. výroku tak, že zavázal žalobce zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně částku 17.424 Kč. Tato částka sestává z odměny za tři úkony právní služby (převzetí věci, vyjádření k podané žalobě a účast u jednání) 4.500 Kč x 3, dále 300 Kč režijní paušál a výslednou částku 14.400 Kč je nutno navýšit o 21% DPH, když zástupce žalované prokázal, že je plátcem této daně.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rovněž rozhodnuto podle ustanovení § 142 odst. 1 o.s.ř. a žalované byla přiznána náhrada těchto nákladů za dva úkony právní služby á 4.500 Kč, 2x 300 Kč režijní paušál a 21% DPH v celkové částce 11.616 Kč. Z důvodů shora uvedených nebylo možno přiznat žalované požadovanou odměnu za poradu trvající déle jak jednu hodinu před odvolacím jednáním.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu nebyla dosud vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, a to ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v Ostravě.

V Ostravě dne 22. listopadu 2017

Za správnost vyhotovení:
Eva Fussová

JUDr. Otakar Pochmon v.r.
předseda senátu